

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Petry Weissové a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **V. D. N.**, zast. JUDr. Anitou Pešulovou, advokátkou, se sídlem Nuselská 499/132, Praha 4, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 2. 2018, č. j. OAM-705/ZA-ZA11-HA08-2017, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 6. 4. 2020, č. j. 2 Az 20/2018 - 44,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovené zástupkyni žalobce JUDr. Anitě Pešulové, advokátce, **se přiznává** odměna a náhrada hotových výdajů za řízení o kasační stížnosti ve výši celkem 3.400 Kč. Tato částka bude zástupkyni žalobce vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

I.

[1] Žalovaný shora označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) shledal podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), nepřipustnou žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany ze dne 24. 8. 2017 a řízení o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) téhož zákona zastavil.

II.

[2] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“). Ten výrokem I. v záhlaví specifikovaného rozsudku žalobu zamítl, výrokem II. vyslovil, že žádný z účastníků řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení, a výrokem III. přiznal odměnu ustanovené zástupkyni žalobce.

[3] Městský soud dospěl ve shodě s žalovaným k závěru, že v žalobcově případě nebyly naplněny podmínky přípustnosti opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany vyplývající z § 11a odst. 1 zákona o azylu, který předpokládá existenci nové skutečnosti, která bez zavinění žalobce nebyla zkoumána v řízení o jeho předchozí žádosti, a současně se musí jednat o skutečnost, na jejímž základě je možné se domnívat, že by

žalobce mohl být ve vlasti pronásledován nebo by mu hrozilo nebezpečí vážné újmy. Za jedinou novou skutečnost ve smyslu uvedeného ustanovení považoval městský soud žalobcovo tvrzení o tom, že jeho dcera prodělala závažné onemocnění a jeho partnerka je těhotná. Městský soud shledal, že sice tyto skutečnosti nebyly v předchozím řízení posuzovány a jsou tedy v tomto ohledu nové, avšak žádná z nich nenásvědčuje tomu, že by žalobci mohlo ve vlasti hrozit pronásledování či nebezpečí vážné újmy. Není tedy splněna druhá z podmínek plynoucích z § 11a odst. 1 zákona o azylu. Další nově žalobcem uplatněné tvrzení o existenci dluhu v zemi původu za nové ve smyslu zákona o azylu městský soud nepovažoval, shodně s žalovaným totiž poukázal na skutečnost, že existenci uvedeného dluhu stěžovatel nezmínil v předchozím řízení o první žádosti o udělení mezinárodní ochrany výlučně z důvodů na své straně, jelikož o existenci tohoto dluhu z roku 2008 musel již v té době nepochybně vědět. Městský soud nakonec doplnil, že žalovaný se dostatečně zabýval i aktuální situací v zemi původu, pro tyto účely obstaral podklady a z nich vyplývá, že ve Vietnamu nedošlo k žádným takovým významným změnám, které by mohly odůvodnit opětovné meritorní přezkoumání nynější žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Městský soud tudíž uzavřel, že žalovaný dospěl ke správnému závěru o nepřipustnosti nynější žalobcovy opakované žádosti ve smyslu § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, a proto také nepochybil, zastavil-li uvedené řízení.

III.

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) nyní napadá rozsudek městského soudu (dále jen „napadený rozsudek“) kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Navrhuje jej zrušit, stejně jako napadené rozhodnutí a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení.

[5] Stěžovatel především k přijatelnosti kasační stížnosti uvádí, že napadený rozsudek je zatížen zásadní vadou, která mohla mít dopad do jeho hmotněprávního postavení. Tato vada spočívá v nesprávném a nedostatečném zjištění skutkového stavu a nedostatečném posouzení možných důvodů pro udělení doplňkové ochrany. Za vadu řízení stěžovatel považuje, že městský soud nedostatečně vypořádal s žalobními námitkami a napadený rozsudek je nepřezkoumatelný zejména ohledně posouzení, zda vážná nemoc dítěte a těhotenství stěžovatelovy partnerky pro něj nepředstavují nebezpečí vážné újmy.

[6] Stěžovatel má za to, že městský soud nesprávně vyhodnotil důvody podání opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany a odkazuje zde na závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 - 65, z něhož cituje.

[7] Znovu zdůrazňuje, že nepříznivý zdravotní stav jeho dcery a těhotenství jeho partnerky představují skutečnosti, které nemohl uplatnit v předchozí žádosti, jelikož tehdy neexistovaly. Současně jde o okolnosti natolik závažné, že pro stěžovatele znamenají nebezpečí vážné újmy. S odkazem na lékařské zprávy předložené ve správním řízení upozorňuje, že žalovaný vyšel pouze z obecných zpráv o zemi původu, v nichž zcela chybí informace o tom, zda by v případě návratu do země původu stěžovatelova dcera měla dostupnou lékařskou péči.

pokračování

[8] Stěžovatel shrnuje, že žalovaný nepostupoval tak, aby byl nade vší jistotu zjištěn skutkový stav věci a nepřihlédl k individuálním okolnostem stěžovatelova případu. Městský soud pochybil, pokud pouze převzal závěry žalovaného.

IV.

[9] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti popírá opodstatněnost kasačních námitek a zdůrazňuje, že jak napadené rozhodnutí, tak i napadený rozsudek byly vydány v souladu s právními předpisy. Žalovaný poukazuje na to, že ani stěžovatel neuvedl a ani sám žalovaný nezjistil nové skutečnosti splňující podmínky podle § 11a odst. 1 zákona o azylu, proto byl postup podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu ve spojení s § 25 písm. i) téhož zákona správný. Také městský soud se podle žalovaného zabýval všemi žalobními námitkami, informacemi o zemi původu i zdravotními obtížemi stěžovatelovy dcery a těhotenstvím jeho partnerky, které shodně jako žalovaný nepovažoval za nové skutečnosti ve smyslu zákona o azylu. Žalovaný nadto upozorňuje, že stížnostní námitky směřují pouze proti napadenému rozhodnutí, ačkoliv kasační stížnost je prostředkem směřujícím proti pravomocnému rozhodnutí soudu ve správním soudnictví. Žalovaný shrnuje, že kasační stížnost není přijatelná a navrhuje ji odmítnout, bude-li shledána přijatelnou, zamítnout.

V.

[10] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany je její přijatelnost. Kasační stížnost je v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. přijatelná, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Výkladem institutu přijatelnosti (jako neurčitého právního pojmu) a demonstrativním výčtem jejích typických kritérií se Nejvyšší správní soud zabýval například v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39. Na tam uvedené závěry kasační soud nyní pro stručnost odkazuje.

[11] Podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele ve smyslu těchto judikturních závěrů Nejvyšší správní soud v nyní posuzované věci nedovodil a nezjistil žádné pochybení té intenzity, jež by nasvědčovalo závěru, že stěžovatelovy výtky uplatněné v kasační stížnosti mohou mít „širší dopad“ i mimo sféru jeho postavení či mimo jeho vlastní zájmy, jak vyplývá z § 104a s. ř. s. a ze související judikatury. Jinými slovy, důvody přijatelnosti kasační stížnosti Nejvyšší správní soud neshledal.

[12] Kasační soud ověřil, že městský soud v napadeném rozsudku výstižně popsal skutkový stav věci, stanoviska účastníků řízení, vypořádal stěžejní žalobní argumentaci a dostatečně své závěry odůvodnil, nedopustil se přitom odklonu od ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu týkající se otázek řešených i v souzené věci. Nejvyšší správní soud tedy nepřisvědčil kasační námitce, že se městský soud řádně nevypořádal s žalobní argumentací o tom, zda vážná nemoc dítěte a těhotenství stěžovatelovy partnerky pro něj nepředstavují nebezpečí vážné újmy. Je zjevné, že uvedeným se městský soud řádně zabýval zejména v odstavcích 27. a 28. napadeného rozsudku, tedy důvody k těmto žalobním tvrzením v napadeném rozsudku nechybí.

[13] Stěžovatel též vytýká, že městský soud pouze převzal závěry žalovaného. Uvedené tvrzení ale též nelze považovat za opodstatněné. Městský soud věcně správné úvahy žalovaného doplnil též svými vlastními závěry, nadto lze ve vztahu k uvedené námitce

odkázat na ustálenou judikaturu kasačního soudu, která ani takový postup, jaký nyní stěžovatel městského soudu vytýká (přisvojení si věcně správných závěrů žalovaného), nepovažuje za pochybení (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005 - 130).

[14] Jedná-li se o výtku, že městský soud nedostatečně posoudil možné důvody pro udělení doplňkové ochrany, nelze ani tomuto stížnostnímu tvrzení dát za pravdu.

[15] Podle § 11a odst. 1 zákona o azylu, *podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, ministerstvo nejprve posoudí přípustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, a to, zda uvedl nebo se objevily nové skutečnosti nebo zjištění, které a) nebyly bez vlastního zavinění cizince předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení a b) svědčí o tom, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.*

[16] Nejvyšší správní soud se k institutu opakovaných žádostí o udělení mezinárodní ochrany vyjádřil již mnohokrát. Například v právní větě k rozsudku ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 - 65, na nějž poukázal v napadeném rozsudku městský soud a jehož se dovolává i stěžovatel v kasační stížnosti, vyslovil, že „*hlavním smyslem a účelem možnosti podat opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit hmotněprávní postavení žadatele a které nemohl uplatnit vlastní vinou během předchozího pravomocně ukončeného řízení. Při opakovaném podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany je proto nutno důsledně dbát na splnění těchto podmínek, které mají na straně jedné garantovat určitou přidanou hodnotu této nové žádosti, jenž může vést k jinému rozhodnutí než u žádosti předchozí, a na straně druhé zajistit, aby nedocházelo k účelovému podávání opakovaných žádostí.*“ V citovaném rozsudku také uvedl, že „*ustanovení § 10a písm. e) zákona o azylu představuje jistý filtr, jehož prostřednictvím je možné propustit do dalšího opakovaného řízení o udělení mezinárodní ochrany již jednou rozhodnutou věc. Jedná se přitom o výjimku, kterou je třeba vykládat restriktivně tak, aby byl respektován jeden ze základních principů rozhodování ve veřejném právu, a sice princip právní jistoty, jehož výrazem je i překážka věci pravomocně rozhodnuté, tzv. res iudicata, resp. v daném případě res administrata.*“

[17] Institut opakovaných žádostí o udělení mezinárodní ochrany tedy neslouží k upřesňování či skutkovému doplňování předchozí žádosti. Jeho hlavním smyslem a účelem je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit postavení žadatele, a které nemohl bez vlastní viny uplatnit během předchozího řízení. Zpravidla se přitom bude jednat o takové skutečnosti, ke kterým došlo v důsledku plynutí času. Jako takové lze připomenout např. změnu situace v zemi původu nebo změnu poměrů ve vztahu k osobě žadatele (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 11. 2008, č. j. 9 Azs 14/2008 - 57, již citovaný rozsudek č. j. 9 Azs 5/2009 - 65, či usnesení kasačního soudu ze dne 4. 10. 2018, č. j. 5 Azs 181/2018 - 455).

[18] Pokud tedy cizinec podá druhou žádost o udělení mezinárodní ochrany, jako je tomu v nynější věci stěžovatele, věcného projednání se jí dostane pouze za předpokladu, že v žádosti jednak tvrdí nové skutečnosti nebo zjištění, které nebyly obsahem jeho předchozí žádosti a nemohl je tvrdit bez vlastního zavinění [viz § 11a odst. 1 písm. a)

pokračování

zákona o azylu] a zároveň jsou tyto skutečnosti relevantní pro udělení azylu či doplňkové ochrany [viz § 11a odst. 1 písm. b) zákona o azylu] (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 5. 2020, č. j. 1 Azs 114/2020 - 44, či usnesení ze dne 9. 9. 2020, č. j. 8 Azs 339/2019 - 55).

[19] Právě popsáním zorným úhlem k posouzení stěžovatelovy opakované žádosti přistoupil nejen žalovaný v napadeném rozhodnutí, ale posléze i městský soud. Přestože shledali, že skutečnosti týkající se zdravotního stavu stěžovatelovy dcery doložené též lékařskými zprávami, stejně jako tvrzení o těhotenství stěžovatelovy partnerky jsou skutečnostmi, které bez stěžovatelova zavinění nemohly být zkoumány v předchozí žádosti, jelikož vyvstaly teprve poté, co o ní bylo rozhodnuto v předchozím pravomocně skončeném řízení, jsou tedy z tohoto pohledu novými [podmínka podle § 11a odst. 1 písm. a) zákona o azylu], nedovodili současně, že jsou tyto skutečnosti relevantní pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu či doplňkové ochrany podle § 14a téhož zákona [podmínka podle § 11a odst. 1 písm. b) zákona o azylu]. Pro meritorní přezkum opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany proto nebyly splněny zákonné podmínky.

[20] Namítá-li v této souvislosti stěžovatel, že napadený rozsudek vychází z nedostatečně zjištěného skutkového stavu věci, ani uvedenému nelze přisvědčit. Žalovaný totiž nejen, že obstaral aktuální zprávy o bezpečnostní situaci v zemi původu a stavu lidských práv, ale obstaral též informace k otázce dostupnosti a rozsahu poskytování zdravotní péče v zemi stěžovatelova původu. Městský soud na základě nich shodně s žalovaným shledal, že k podstatným změnám v zemi původu podle aktuálních podkladů dostupných ve správní spisu nedošlo. Ostatně ani stěžovatel konkrétně žádnou takovou změnu netvrdil. Žalovaný hodnotil též stěžovatelem předložené lékařské zprávy svědčící o zdravotním stavu jeho dcery a potvrzující těhotenství jeho partnerky, jejichž věrohodnost nikterak nezpochybňoval a tyto posoudil i v kontextu informací týkajících se dostupnosti zdravotní péče v zemi původu (viz zejména zpráva Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) obsahující údaje o Vietnamu, ze dne 30. 1. 2017). Uvedená zpráva vypovídá o tom, že dětem do věku 6 let se poskytuje bezplatné zdravotní pojištění zajištěné státem a že provinční nemocnice, které se specializují na léčbu závažných onemocnění, nabízejí všechny základní diagnostické služby a jsou vybaveny potřebným zařízením. Podle uvedeného materiálu jsou nadto zdravotnické služby dostupné pro každého a ve Vietnamu je dostupná i většina běžných generických léků. V kontextu obsahu předložených zpráv o zdravotním stavu stěžovatelovy dcery, který je jak podle stěžovatelova tvrzení, tak i podle předložených lékařských zpráv stabilizovaný a nikterak život ohrožující, tudíž závěry žalovaného i městského soudu ob stojí. Nejvyšší správní soud nadto nepřehléd, že stěžovatel v kasační stížnosti své výtky vystavěl na ryze obecném popření závěrů žalovaného a městského soudu, aniž by svá tvrzení jakkoliv blíže konkretizoval a jednotlivě uvedl, jakých konkrétních pochybení se při zjišťování skutkového stavu dopustili.

[21] Podklady, z nichž vyšel žalovaný a poté i městský soud, byly pro jejich závěry dostačující i dostatečně aktuální. Stěžovatelem tvrzené zdravotní důvody jeho dcery nesvědčí o tom, že by on či jeho dcera, pokud by se stěžovatelem vycestovala do země původu, mohli být v zemi původu vystaveni pronásledování z důvodů uvedených

v § 12 zákona o azylu (za uplatňování politických práv a svobod, z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů). Nesvědčí ani o tom, že by jim hrozila vážná újma podle § 14a zákona o azylu, za niž se podle odstavce 2 citovaného ustanovení považuje *a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání [...], c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu a d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.*

[22] Jak již uvedeno, žalovaný se skutečnostmi stěžovatelem uváděnými jako nové zabýval a městský soud jeho závěry jako věcně správné vyhodnotil především v odstavcích 22. a 25., ale též 27. a 28. napadeného rozsudku. Na základě uvedeného proto městský soud jako správný posoudil postup žalovaného, který, s ohledem na absenci kumulativního splnění obou podmínek vyplývajících z § 11a odst. 1 zákona o azylu, nedovodil povinnost žalovaného posoudit opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany meritorně. S jejich závěry se Nejvyšší správní soud plně ztotožňuje.

[23] Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že se posuzovaná věc netýká právních otázek, které dosud nebyly řešeny judikaturou kasačního soudu, ani těch, které jsou judikaturou řešeny rozdílně. Nebyl shledán důvod ani pro přistoupení k judikатурnímu odklonu. Nejvyšší správní soud neshledal ani zásadní pochybení městského soudu, ať už v podobě nerespektování ustálené a jasné soudní judikatury, či ve formě hrubého pochybení při výkladu hmotného nebo procesního práva.

VI.

[24] Za těchto okolností dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje stěžovatelovy vlastní zájmy. Proto ji podle § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl jako nepřijatelnou.

[25] Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn § 60 odst. 3 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona, podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

[26] Městský soud stěžovateli ustanovil zástupkyni z řad advokátů; ta zastupuje stěžovatele i v řízení o kasační stížnosti a její odměnu v tomto případě hradí stát (§ 35 odst. 10 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona). Ustanovené zástupkyni stěžovatele náleží odměna za jeden úkon právní služby ve výši 3.100 Kč spočívající v doplnění kasační stížnosti, podané jako blanketní [§ 7 bod 5., § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. d) zákona č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)]. Vedle toho má zástupkyně stěžovatele právo na náhradu hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Ustanovená zástupkyně nedoložila, že je plátkyní daně z přidané hodnoty, o částku této daně se tudíž náhrada nákladů řízení nezvyšuje. Ustanovené zástupkyni se tedy přiznává odměna a náhrada hotových výdajů v celkové výši 3.400 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

pokračování

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. ledna 2021

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu